

112. Edelény, Ludmilla-dűlő

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) B

2006. október 5-én helyszíni szemlét tartottunk a védendő bronzkori településen. A községtől 3 km-re K-re, a Darnak felé vezető országúttól É-ra, a Ludmilla-dűlőben emelkedő szőlőhegyen található, ahol az ÉK-DNy irányú dombhát DNy-i végén van a földvár. A lelőhely szélét DNy felé a felvezető földút jelzi, az ettől Ny-ra elterülő platón régészeti leletet a felszínen nem látunk. Az ÉK felé kanyarodó földút a lelőhely peremét jelző bevágódásban halad, és ezen a köves földúton a lelőhely gépkocsival közvetlenül megközelíthető. DK-i irányban a Darnaki-patak völgye felé a plató pereme jelzi a lelőhely szélét. A domb tetején ÉNy-DK irányú keskeny szőlőparcellák vannak, amelyeket jórészt ma is művelnek, de néhányat sűrű bozót borított. A szőlősorok között a felszínen nagy mennyiségű kerámia, állatcsont, folyami kagyló és patics szóródott, ami azt jelzi, hogy a talajművelés már a régészeti rétegeket, objektumokat bolygatja. A korábbi ásatás helyét ma már nem lehetett megtalálni, nyitott szelvényt nem láttunk. Az ÉK felé folyamatos dombgerinctől mára ellaposodott sánc-árok (?) választja el a bronzkori települést. Ettől K-re, a sáncon kívül felszíni leletet már nem találtunk. A domb tetején, a lelőhelyen és a sáncon át DNy-ÉK irányú földút halad keresztül, miközben a bronzkori telep területén ma több, szőlőműveléshez kapcsolatos műtárgy (villanyoszlop, présház, kút, pince stb.) áll.

Munkatársak: Jankovich-Bésán Dénes, Nagy Levente.

TANKÓ KÁROLY

113. Egerág, Hosszú-földek Kelet

(Baranya megye) U, B?

2006. március 30-án terepbejárást végeztünk a BMMI Culture 2000 pályázatának keretében. A 2005. június 21-i légi felderítés során az Egerágtól DK-re lévő két patak közötti É-D irányú dombhát tetején foltok mutatkoztak a vetésben. Mostani terepbejárásunkkor a dombhát tetején és K-i oldalán 400×200 m-es területen elszórtan őskori (neolit és esetleg bronzkori) kerámiatöredékeket találtunk. Április 18-án ismételt légi felderítés során a bejárt területtől közvetlenül délre egy körárkot és újabb foltokat észleltünk. December 14-én megkíséreltük a terület bejárást is, de a magas növénytakaró miatt leleteket nem tudtunk gyűjteni.

Munkatárs: Kovaliczky Gergely.

BERTÓK GÁBOR

114. Erdőbénye, Kossuth utca 12.

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Kő

2006. augusztus 8-án helyszíni szemlét végeztünk a vezetékfektetés földmunkáinál, ahol emberi csontok kerültek elő. A vezetékfektetési munkálatokat a középkori, 1334 előtt alapított katolikus templom kerítésének tövében

végezték. A kb. 60 cm szélességű, 120 cm mély árokban, az iskolaépület vonalában, mintegy 3 m hosszú sávban bolygatott emberi csontok – a koponyacsontok alapján feltételezhetően minimum 3 sír maradványai – kerültek elő, eredeti sírfoltot, illetve in situ sírrészletet azonban már nem tudtunk megfigyelni.

A helyszínen, az árok templomkert felőli metszetfalában ép koponyatetőt figyeltünk meg, mintegy 50 cm mélységben, ez vélhetően egy érintetlen sír, mely már nem esett az árok nyomvonalába. A meddőből, illetve a csontok közül nagy mennyiségben gyűjtöttünk középkori kerámiát, illetve néhány állatcsontot is (szarvasmarha). A megbolygatott sírok valószínűleg a katolikus templom körül létesült középkori temetőhöz tartoznak.

SELJÁN ÉVA – SZOLYÁK PÉTER

115. Esztergom, Budai Nagy Antal utca 4.

(Komárom-Esztergom megye) Á

2006. július 4–21. között megelőző feltárást végeztünk a lelőhelyen. A terület beruházással veszélyeztetett, ugyanis része az egykori Árpád-kori Kovácsi településnek, annak ÉK-i peremén található. Az ásatásra kijelölt 449,6 m² területen 6 kutatóárkot nyitottunk, egyenként 1,5×7 m felületen. A 25–30 cm-es barnás-humuszos felső réteg alatt az eredeti agyagos-sárgás altalaj 180–200 cm mélyen jelentkezett. Ebből a rétegből elszórtan aránylag nagy mennyiségű Árpád-kori kerámiatöredék és állatcsont került elő. Kibontottunk 2 kisebb, és egy nagyobb gödröt, amelyek leletanyagot nem tartalmaztak. A terület az egykori Kovácsi városrész településének szélén helyezkedett el. A feltételezett temetkezéseknek ezen a területen semmi nyomát nem találtuk.

Konzulens: Horváth István.

TRUGLY SÁNDOR

116. Esztergom, Zsidód

(MRT 5. k. 8/30 lh.)

(Komárom-Esztergom megye) B, Á

2006-ban magasfeszültségű távvezeték építését megelőző régészeti kutatást végeztünk a lelőhelyen. A 11. sz. út dorogi oldalán elhelyezkedő 12., 13. és 14. sz. oszlopok érintik a középkori Zsidód nevű falu egykori területét. Pontosabban a 13. és 14. oszlopok között volt a falu temploma és temetője, amelynek közel az egészét a korábbi években feltártuk. A 13. oszlophelyen régészeti objektum nem mutatkozott; ez a terület a patakkal övezett lakott területen kívülre esett és gyakran borította árvíz.

A 14. sz. oszlophely talajszerkezete teljesen eltér a 13. oszlophelyétől. Itt a talaj agyagos, a mai termőtalaj alatt sárga lösz. Ugyanilyen talaj volt a falu területén is, a Kis-Duna partján. Ebben a szelvényben sem voltak régészeti objektumok, de a nyelés után a szelvény alján feltehetően középkori (vagy annál későbbi, de nem mai) szántóföldi nyomokat találtunk. A párhuzamos